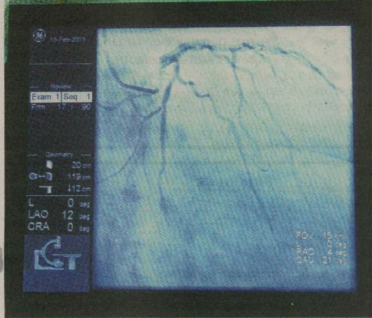

Modeles lomā sirds vainagartērijas

KARINAS MIEZAJAS FOTO

Koronarogrāfijas izmeklējumā sirds asinsvadu sašaurinājumu var redzēt kā uz delnas.

Koronarogrāfijā sirds lielo asinsvadu pildīšanas ar kontrastvielu filmē un izvērtē, lai atklātu to sašaurinājumus.

INDRA OZOLINA

Koronarogrāfijas izmeklējumā, kad caur dūrienu rokas vai cirkšņa artērijā ar katetru nokļūst līdz sirds asinsvadiem, lai pēc tam ievadītu kontrastvielu, ārsti uzskata par zelta standartu sirds asinsvadu slimību diagnostikā, piemēram, lai atklātu sirds lielo asinsvadu sašaurinājumus, stāsta Latvijas Kardioloģijas centra Ambulatorās un diagnostiskās nodaļas vadītāja Iveta Mintāle.

Vispirms – citi izmeklējumi

Uz klausot pacienta sūdzības par kaut kādiem sirds darbības traucējumiem, dakteris uzreiz nesūtīs uz šo radioloģisko un invazīvo izmeklējumu (uzreiz koronarogrāfiju veic vienīgi akūtā situācijā – miokarda infarkta gadījumā). Vispirms vajadzēs izdarīt kardiogrammu, pēc tam, rodoties aizdomām par sirds asinsvadu bojājumu, slodzes testu velogometriju pie kardiolo-

ga vai fiziologa, kuri tad arī noteiks koronarogrāfijas nepieciešamību. Nereti gadās, ka pilnīgai skaidrībai vēl jāizdara miokarda perfūzijas scintigrāfija vai stress ehokardiogrāfija.

Kaut gan uz koronarogrāfiju nosūta kardiologs, nosūtījumu raksta ģimenes ārsts, un abu šo dakteru pienākums pastāstīt, kā sagatavoties un kā notiek izmeklējums. Pirms tam jābūt veiktām konkrētām asins un urīna analizēm, īpašu uzmanību pievēršot nieru rādītājiem, jo izmeklējumā tiek izmantota kontrastviela. Ja būs sliktas nieru analīzes, iespējams, to nedrīkstēs veikt vai arī būs jāievada mazāks kontrastvielas daudzums. Var gadīties, ka kādas no līdz šim lietotajām zālēm pirms izmeklējuma būs jāpārtrauc dzert.

No rīta pārbaude, pēcpusdienā – mājās

Uz koronarogrāfiju jāierodas no rīta tukšā dūšā, ārsts arī noskaidros, vai nav bijušas alerģiskas reakcijas uz kontrastvielu. Izmeklējums notiek vietējā narkozē un ilgst apmēram pusstundu, caur pacientam piestiprinātiem elektrodien kontrolējot viņa sirds darbību, asinsspiedienu un citus para-

Uzziņa

- Koronarogrāfiju izdara dienas stacionārā. Ja gadās nokļūt stacionārā akūtā kārtā, parasti vispirms ar angioplastijas metodi atjauno asinsriti asinsvados vai pēc tam plānveidā veic sirds asinsvadu operāciju.
- Koronarogrāfija ir kontraindikācija grūtniecēm, slimniekiem ar izteiktu nieru mazspēju vai kādām citām smagām slimībām, taču, ja jāglābj pacienta dzīvība, iespējama ir risks vienmēr tiek salīdzināts ar ieguvumu.
- Valsts apmaksāts koronarogrāfijas izmeklējums dienas stacionārā pieejams P. Stradiņa klīniskajā universitātes slimnīcā, Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcā stacionārā "Gailēzers", Rīgas 1. slimnīcā, Liepājas reģionālajā slimnīcā, Daugavpils reģionālajā slimnīcā. Rindā jāgaida vidēji trīs mēnešus: citviet tikai pāris nedēļu, bet citur pat piecus mēnešus. Pacienta līdzmaksājums ir 9,96 eiro.

metrus. Asinsvadu pildīšanas ar kontrastvielu filmē un izvērtē – sašaurinājums jeb tā saukta stenoze izskatās kā pildījuma defekts.

Koronarogrāfija nav sāpīga. Vienīgi, ja vainagartērijas ir jau stipri sašaurinātas, var rasties sāpes krūtīs (stenokardijas lēkme) vai pat pēkšņi sirds ritma traucējumi, taču tad mediķi sniegs nepieciešamo palīdzību. Retumis gadās, ka pēc artērijas punkcijas rodas zilumi vai iekaisums, taču daktere Mintāle iedrošina: ja pacients precīzi izpilda ārsta norādījumus, no šādiem

sarežģījumiem izdodas izvairīties.

Pēc katetra izņemšanas punktētajai vietai uzliek speciālu slēdzējierīci un pacientam dažas stundas jāatpūšas. Artērija slēdzas apmēram pēc 4 – 5 stundām, un parasti pēcpusdienā, kad saņemti turpmākie norādījumi par slimības ārstēšanu, var doties mājās. Kamēr artērija nav pilnībā sadzījusī, jāvairās no smaguma celšanas un lielas fiziskas slodzes. Atklājot koronarogrāfijā izteiktu vainagartēriju sašaurinājumu, ārsti var lemt par asinsvadu paplašināšanu.